

تفاوت‌های زبان انگلیسی امریکایی با انگلیسی بریتانیایی

محمدجواد سهلانی

استادیار مرکز زبان‌های خارجی دانشگاه صنعتی شریف

چکیده

کاربرد زبان انگلیسی در کشورهای متعدد، از زمان جنگ جهانی دوم، ممکن است منجر به تغییراتی در تمامی جنبه‌های این زبان شود، اما این کاربرد بین المللی شدیداً مقید به معیارهای نسبتاً هماهنگ بریتانیایی-امریکایی زبان انگلیسی است. از این رو، انگلیسی بریتانیایی و انگلیسی امریکایی را می‌توان زبان‌های معیار تلقی کرد. در این نوشته مقایسه و مقابله‌ای بین اجزاء این دو صورت می‌گیرد و مرز میان آنها بررسی می‌شود. فی المثل این که گفته شود املاى کلمه colour بریتانیایی است معنایش این است که در سرزمین بریتانیا کاربرد شایع‌تری دارد و در سرزمین ایالات متحده آمریکا استفاده نمی‌شود یا زیاد استفاده نمی‌شود یا دیگر استفاده نمی‌شود، اما در قلمرو کانادا ممکن است استفاده بشود یا نشود؛ همچنین ممکن است در سایر سرزمین‌هایی که زبان انگلیسی را به کار می‌گیرند رایج باشد یا نباشد؛ و اگر گفته شود که املاى color امریکایی است به این معنی است که این املا در سرزمین ایالات متحده آمریکا شایع است ولی در سرزمین بریتانیا شاید استفاده نشود یا کمتر استفاده شود یا دیگر استفاده نمی‌شود، و احتمالاً در کانادا رایج است و ممکن است در سایر نقاطی که انگلیسی می‌نویسند رایج باشد یا نباشد.

این تحقیق می‌خواهد در زمینه‌های تلفظ و املاى واژگان و دستور زبان انگلیسی، با تکیه بر تفاوت‌های کاربردی آنها در میان مردم ایالات متحده آمریکا و بریتانیا، بررسی به عمل آورد.

مقدمه

مردم گوناگون برای منظورهای گوناگون عبارات «انگلیسی بریتانیایی» و «انگلیسی امریکایی» را به طرق مختلف به کار می‌برند. این عبارات ممکن است بیانگر این نکته باشند که (۱) دو گونه زبان ملی وجود دارد و هر یک از این دو گونه زبان شامل متغیرهای فرعی منطقه‌ای - در قالب استاندارد یا غیر استاندارد - است، ولی از مرزهای ملی خود فراتر نمی‌رود و در محدوده همان مرزها همه چیز را شامل می‌گردد، (۲) دو گونه استاندارد ملی وجود دارد که هر یک متغیرهای غیر استاندارد زبان ملی را مستثنی می‌کند و در عین حال با قسمتی از آنها ممزوج می‌شود، یعنی هر یک فقط بخشی از امکانات زبان انگلیسی را در کشور خود رعایت می‌کند و این بخش شامل متداول‌ترین بخش زبان ملی است. (۳) دو گونه زبان بین‌المللی با تمرکز بر ملیت‌های مخصوص وجود دارد که هر کدام متغیرهایی را به نحوی مرجح و کم و بیش بد تعریف شده برای استفاده کنندگان زبان در جای دیگر به کار می‌گیرد. (۴) توجه به این نکته نیز لازم است که چه انگلیسی بریتانیایی و چه انگلیسی امریکایی به عنوان دو گونه ملی و بین‌المللی آن‌چنان ارتباط وثیقی دارند که اصطلاحات هر کدام به سرعت و به راحتی از یکی به دیگری منتقل شده است بدون تعیین دقیق این که ابتدا به کدام گونه تعلق دارد.

ابهامات واژگانی

مبهمات مربوط به لغات معمولاً در فرهنگ‌های لغت منعکس است، اما وقتی در یک فرهنگنامه لغاتی می‌بینید که کلمه‌ای دارای شاخصه انگلیسی بریتانیایی است استفاده کننده از لغت‌نامه مطمئن می‌شود که آن نکته در بریتانیا رایج‌تر است تا در آمریکا، اما نمی‌داند که آیا منحصرأ در بریتانیا استفاده می‌شود یا در جاهای دیگری نظیر استرالیا و نیوزیلند هم به کار می‌رود. غالباً خود لغت‌نامه‌ای که از این برجسب استفاده می‌کند از حقیقت مطلب بی‌اطلاع است. گاهی این ابهام که فلان لغت ممکن است سریعاً و به راحتی به کشور دیگری سرایت کرده باشد با صفاتی چون عمدتاً و به ویژه مشخص می‌گردد. مثلاً در تدوین نخستین لغت‌نامه امریکن هریتیج (*American Heritage Dictionary*)، که در سال ۱۹۶۹ صورت گرفت، بعضی از کلمات، هم برجسب «عمدتاً بریتانیایی» داشت و هم برجسب «امریکایی». اما در ویرایش دوم (۱۹۸۶) فقط از برجسب «عمدتاً

پژوهش زبانهای خارجی ۱۰
تفاوت‌های انگلیسی امریکایی با بریتانیایی ۶۳

بریتانیایی» استفاده شد. چنین ابهاماتی در توصیف لغات «کوچه‌بازاری» (slang) یا در توضیحات مربوط به «لغات باستانی» (archaic) وجود ندارد. یعنی هرگز نمی‌نویسند «عمدتاً اصطلاح کوچه‌بازاری» یا «به ویژه کلمه باستانی».

نکته دیگر این که وقتی کلمه‌ای به عنوان «عمدتاً انگلیسی بریتانیایی» معرفی شود، به این معنا نیست که در جاهای دیگری مثل استرالیا استفاده نمی‌شود بلکه مراد این است که این کلمه در آمریکا چنان رواجی ندارد. همین طور هنگامی که لغتی با برچسب «به ویژه امریکایی» معرفی می‌شود به این مفهوم نیست که در جایی مانند کانادا هم کاربرد ندارد، بلکه صرفاً به این معناست که استفاده از آن در بریتانیا چندان رایج نیست.

موازین ملی

دقت در بحث تفاوت‌های زبان انگلیسی امریکایی و بریتانیایی، معلوم می‌دارد که تکیه بر شباهت‌ها بیشتر از اختلافات است، مخصوصاً در زمینه املاي کلمات و تلفظ آنها، یا در مقوله دستور زبان. مثلاً در هجی شناسی (orthography) مناسب است توجه شود که این بحث را می‌توان در دو نوع منظم و نامنظم واریسی کرد: در نوع منظم کلمه بریتانیایی colour وجود دارد که لغات مشترک در هجی مشابه تابع همین نظم‌اند، نظیر honour و neighbour و vigour که در صورت امریکایی به صورت color و honor و neighbor نوشته می‌شوند، اما گونه بریتانیایی کلمه gaol (به معنای مشترک jail) از نوع نامنظم است که شمول تغییراتش تنها مشتقات همان کلمه را در بر می‌گیرد: مثل gaols و a bird gaoler.

گاه تفاوت‌ها در هر دو گونه وجود دارد: مانند حرف e که کاربردش در کلماتی مانند abridg(e)ment و acknowledg(e)ment و judg(e)ment هم در امریکایی و هم در بریتانیایی اختیاری است.

تفاوت‌های انحصاری و غیر انحصاری

نوشتن لغتی چون colo(u)r بر اساس یکی از دو مبنای بریتانیایی یا امریکایی باید انتخاب شود و در این مورد گونه بین‌المللی وجود ندارد، اما در خصوص gaol بریتانیایی که در گونه امریکایی jail نوشته می‌شود، انتخاب نوع اول بر اساس معیار محلی ولی

دومی بر مبنای معیار بین‌المللی است. همین‌طور در مورد کلمه $ax(e)$ املاى بین‌المللی آن را axe تلقی می‌کنند در حالی که هجی امریکایی آن ax محسوب می‌شود (هر چند که این صورت اخیر کلمه زمانی در بریتانیا نیز استفاده می‌شد، کما این که فرهنگ آکسفورد، ویرایش ۱۸۸۴، املاى امریکایی کلمه را مرجح می‌دانست ولی در ویرایش ۱۹۸۹ هجی کلمه مزبور را به صورت بین‌المللی آن آورده است)، لذا باید گفت که در هیچ مورد، نوع بین‌المللی هجی کردن کلمات انگلیسی با شاخصه کلی معینی از گونه بریتانیایی یا صورت امریکایی، که یکی بر دیگری انحصاراً ترجیح داشته باشد، وجود ندارد.

هر نوع به هم آمیختگی دو گونه (امریکایی و بریتانیایی) امکان دارد: برای مثال $colour/color$ از تغییرات نوع منظم انحصاری است، اما پسوند $-ize/-ise$ از تغییرات منظم غیر انحصاری در گونه بریتانیایی کلمه است. $gaol/jail$ و axe/ax به ترتیب از نوع غیر منظم و غیر انحصاری در بریتانیایی و امریکایی است. در اصطلاحات بانکی کلمات $check/cheque$ از تغییرات نوع منظم غیر انحصاری است. ذیلاً انواع تغییرات منظم اصلی را دسته‌بندی می‌کنیم:

۱. گروه $colo(u)r$

اکثر کلمات این گروه ریشه لاتینی یا فرانسه دارند: $endeavo(u)r$, $armo(u)r$, $arbo(u)r$, $harbo(u)r$, $hono(u)r$, $flavo(u)r$, $fervo(u)r$, $vigo(u)r$, $valo(u)r$, $savo(u)r$ در لاتین جزء آخر آنها همواره $-or$ ($arbor$, $odor$) است ولی در فرانسه جدید نظایر آنها به $-eur$ ختم می‌شود، مانند $couleur$ و $honneur$. به نظر می‌رسد که بعضی از این واژه‌ها ریشه آلمانی داشته باشند، مانند $harbo(u)r$ و $neighbo(u)r$ ، که از راه قیاس وارد این مقوله زبان انگلیسی شده‌اند.

در بریتانیایی، به استثنای کلمه $neighbo(u)r$ ، حرف u در کلماتی که دلالت بر اشخاص داشته باشد وجود ندارد، مثل $survivor$, $governor$, $emperor$, $author$, $actor$ ، که در هر دو گونه یکسان هجی می‌شود، هر چند که در چند قرن گذشته، به ویژه قرن‌های ۱۶ و ۱۷ میلادی، بعضی از این کلمات با u مکتوب می‌شده است، مثل $emperour$ و $governour$. در این قبیل موارد $-or$ به عنوان پسوند اسم‌ساز مانند $-er$ تلقی می‌شود، یعنی کلمه $author$ همان قدر غیر قابل تغییر است که کلمه $writer$. اما در

چند مورد بی‌نظمی هم دیده می‌شود، مثلاً در کلمات *terror*، *pallor*، *mirror*، *error*، و *tremor*، در گونه بریتانیایی *u* ندارند؛ و در گونه امریکایی، املاهای کلمات *glamor*، *savior*، و *savour* از مغایرات غیر انحصاری است که همراه شکل بین‌المللی آنها به صورت *saviour*، *glamour*، *saviour*، و *savour* رواج کامل داشته‌اند. کلمه *saviour* ظاهراً آخرین کلمه موجود است که پسوند *-our* را در حالت اسم فاعلی در خود دارد. در گونه امریکایی زبان انگلیسی دسته کلمات *colo(u)r* وضعیت *-or* را در حالات صرف شده، مثل *coloring*، حفظ کرده‌اند. هم‌چنین است در حالات اشتقاقی، مانند *coloration* و *colorful*، و نیز در حالت ترکیبی، مانند *color-bind*.

مشقتات گونه بریتانیایی پیچیدگی بیشتری دارند، چون حرف *u* در اسم فاعل و حالت صفتی حفظ می‌شود: *armourer*، *colourful*، *flavoursome*، *savoury*؛ هم‌چنین پیش از پسوند فرانسوی *-able*، مثل *honourable*. اما پیش از پسوندهای لاتینی شده، *u* حذف می‌شود، مانند *honorific*، *honoratory*، *humorous*، *humorist*، *coloration*، *deodorize*، *invigorate*. در این موارد، گونه بریتانیایی و امریکایی، مثل هم‌اند. با این حال، چند بی‌نظمی دیگر دیده می‌شود: در گونه بریتانیایی، حرف *u* در کلمه *colorist* حذف و در گونه امریکایی حرف *u* در کلمه *savoury* حفظ می‌شود و به نظر می‌آید که بیشتر به گونه بریتانیایی شباهت داشته باشد که در کلماتی مانند *glamo(u)rize* و *glamo(u)rous* حرف *u* حفظ می‌شود.

۲. گروه *centre/center*

در این دسته، انتهای کلمه، در گونه بریتانیایی *-re* و در گونه امریکایی *-er* است و نوع تفاوت انحصاری است. ریشه این کلمات غیر آلمانی است و عبارتند از: *centre/center*، *sabre/saber*، *metre/meter*، *meagre/meager*، *litre/liter*، *goitre/goiter*، *fibre/fiber*، *theatre/theater*، *spectre/specter*، *sombre/somber*، اما پسوند اسم‌ساز فاعلی *-er* (مانند کلمه *writer*) و پایانه قیاسی منتهی به *-er* (مثل کلمه *colder*) تحت تأثیر این امر قرار نگرفتند. کلمات زیادی هست که در هر دو گونه منتهی به *-er* (همچون *canter* و *banter*) یا به *-re* (مانند *acre* و *ogre*) می‌شوند. پسوند *-er* در همان کلمات منتهی به *-re* منجر به تلفظ متفاوت خواهد شد (و لذا

acer و lucer و غیره وجود ندارد). در گونه بریتانیایی، کلمه metre (به معنای واحد اندازه‌گیری) از meter (به معنای وسیله اندازه‌گیری در علم عروض) متمایز است، اما در گونه امریکایی املاى این کلمه در هر دو معنا meter است. کلمه theater در گونه امریکایی به معنای مستقل خود (سینما) به کار می‌رود و به همین صورت نوشته می‌شود، اما اگر جزئی از یک اسم باشد صورت theatre به کار می‌رود. عموماً این تفاوت‌ها در حالت تصریف کلمات حفظ می‌شود و بنا بر این، داریم: centred/centered و همین طور است در حالت ترکیب، مثل (centrefold/centerfold)، ولی در کلمات مشتق از آنها معمولاً حرف e حذف می‌شود: central، theatrical، metrical، metric، fibrous.

۳. گروه (o)estrogen

در لغات یونانی الاصل (که در آنها oi تبدیل به oe لاتینی می‌گردد) در گونه بریتانیایی انحصاراً به صورت oe و در گونه امریکایی به صورت غیر انحصاری e یا oe (در موارد کمتر) می‌آید و لذا داریم: am(o)ebia، diarrh(o)ea، hom(o)eopathy، (o)esophagus، (o)estrogen، (o)estrous. این تفاوت‌ها در همه تصریفات، مشتقات و ترکیبات حفظ می‌شود. دو کلمه با اصل لاتینی نیز در این گروه جذب شده‌اند: f(o)etid و f(o)etus. شکل اولیه کلمات oecumenical، oeconomy، oeconomical در هر دو گونه تبدیل به economical، economy، ecumenical شده است.

۴. گروه (a)esthete

در لغات کلاسیک (عموماً یونانی)، اصلی که در لاتین جدید به صورت ae می‌آید به هم چسبیده (æ) در آمده، ابتدا در زبان انگلیسی به همین صورت (æ) نوشته می‌شد، ولی بعد به شکل جدای ae متداول گشت. امروزه در بریتانیایی این دو حرف منحصراً جدای از هم (ae) و در گونه امریکایی، به طور غیر انحصاری، به یکی از دو شکل e یا ae می‌آید: arch(a)eology، gyn(a)ecology، (a)esthetics، an(a)emia، encyclop(a)edia، h(a)emophilia، h(a)emorrhage، medi(a)eval و pal(a)ontology. تفاوت‌ها در حالات تصریف، اشتقاق و ترکیب محفوظ می‌ماند. لکن یک شکل کلاسیک ae در هر

دو گونه یکسان مانده که در کلماتی است که با aer- آغاز می‌شوند، مثل aerate، aerodynamic، aerobics و aerosol. نیز، در هر دو گونه، کلمات encyclopedia و medieval متداول‌تر از شکل دیگر است...

۵. گروه (l)-instil-

در این دسته از کلمات، گونه بریتانیایی دارای یک حرف باصدا و یک حرف l است، ولی در گونه امریکایی دو حرف l بعد از حرف صدادار می‌آید. در این مغایرات انحصاری، همه فعل‌های دوهجایی تکیه را روی هجای دوم کلمه وارد می‌آورد، مثل (l)-distil، (l)-enrol، (l)-fulfil، (l)-instil. استثنائاً در گونه امریکایی املاي کلمه extol بر extoll ترجیح دارد، اما افعالی که حرف a در هجای دوم دارند همچنان با دو حرف l نوشته می‌شوند، مانند appall، enthrall و install، لکن در گونه بریتانیایی ترجیحات فرق می‌کند. مثلاً در حالی که کلمه appal با یک حرف آخر نوشته می‌شود، کلمه befall با دو حرف و enthrall با یک حرف آخر و install با دو حرف آخر است. کلمه annul در هر دو گونه با یک l نوشته می‌شود.

۶. گروه ششم

در گونه بریتانیایی زبان انگلیسی، واژه‌هایی که به یک یا دو l ختم شوند، اگر s به انتهای آنها اضافه شود، حرف l را به همان صورت (یک یا دو l) حفظ می‌کنند، مانند fulfills، travels، اما اگر پسوند اسم ساز -ment به انتهایشان اضافه شود، فقط یک l را حفظ می‌کنند، مانند fulfilment و instalment، و اگر پسوندهایی با حرف صدادار شروع شود، حرف l به صورت مضاعف نوشته می‌شود، مانند fulfilling و travelling. در گونه امریکایی، فعل‌هایی که به یک حرف صدادار پیش از l یا ll ختم شوند با پسوند -s و -ment به همان صورت باقی می‌مانند، مانند fulfillment و installs، ولی پیش از پسوندی که با حرف صدادار شروع شود، واژه‌های منتهی به ll همچنان حرف l را به صورت مضاعف حفظ می‌کنند، مانند fulfilling، اما اگر به یک l هم ختم شوند باز هم مضاعف می‌گردند، مانند compelling و cavilling در انگلیسی بریتانیایی. گاهی نتیجه در هر دو گونه یکسان است: compel، compels، compelled، و گاهی مختلف: travel،

travels, travel(l)er, travel(l)ed, اما ۱ آخر کلمه parallel در هیچ‌یک از دو گونه بریتانیایی و امریکایی مضاعف نمی‌شود.

۷. گروه -ize و -ise

بعضی از فعل‌ها فقط به -ize ختم می‌شوند، چون capsize و size، ولی در برخی تنها پسوند -ise وجود دارد، مانند advertise و surprise. در بسیاری از افعال هر دو پسوند مذکور معمول است، همچون civilise/civilize و organise/organize که -s- و -z- در کلمات اشتقاق یافته از آنها هم حفظ می‌شود: civilisation/civilization. این قبیل افعال در انگلیسی امریکایی پسوند -ize را به طور اختصاصی و منظم حفظ می‌کنند، اما در انگلیسی بریتانیایی هر دو پسوند رایج است. در انگلیسی استرالیایی پسوند -ise ترجیح دارد.

قابل توجه است که هر ناشر بریتانیایی شیوه‌املائی خاص خود را دارد. مثلاً پسوند -ize در میان ناشران فرهنگ‌نامه‌های Oxford، Longman، Cassel، مرجع است، اما مؤسسه Reader's Digest بریتانیا پسوند -ise را ترجیح می‌دهد. مؤسسه Chambers در لغت‌نامه‌هایی که برای خوانندگان بومی خود منتشر می‌کند، پسوند -ise را به کار می‌برد، اما برای زبان‌آموزان خارجی از پسوند -ize استفاده می‌کند (!)

۸. گروه -lyse و -lyze

در افعالی چون analyse/analyze و paralyse/paralyze بریتانیایی‌ها پسوند -lyse و امریکایی‌ها پسوند -lyze را به صورتی منظم و اختصاصی به کار می‌برند، هرچند که اخیراً در بریتانیا املائی analyze هم شیوع یافته است. اما در نگارش حالات اسمی این افعال اختلافی دیده نمی‌شود و صورت‌های analysis و paralysis جنبه بین‌المللی پیدا کرده است.

۹. گروه -og(ue)

اگرچه امریکایی‌ها در املائی واژه‌های prolog(ue)، pedagog(ue)، monolog(ue)، dialog(ue)، catalog(ue) گاهی -ue را حذف می‌کنند، ولی فقط واژه catalog شاخصه

شدیداً امریکایی به خود گرفته است. از این رو باید گفت که این املا از نوع منظم و غیر اختصاصی در نوشتار امریکایی است. واژه (ue) analog مورد خاصی به شمار می‌رود که املاي آن در حوزه رایانه به صورت analog شایع‌تر است، حتی در انگلیسی بریتانیایی.

۱۰. جمع‌بندی

در مواردی که تفاوت وجود دارد، شیوه امریکایی نوشتار گرایش به صورت کوتاه‌تر دارد، از این قبیل است واژه‌های catalog, color, jeweler/jewelry. استثنای معکوس در نگارش واژه‌های installment و instill امریکایی در برابر شکل کوتاه‌تر بریتانیایی آنها (instalment و instil) است. همچنین است در مورد دو واژه thrallment و skillful، که بریتانیایی‌ها شکل کوتاه‌تر را برگزیده‌اند: thralldom و skilful.

در مقوله تلفظ

چون املاي امریکایی و انگلیسی‌واژگان، در مواد چاپی و متون مدون، قابل نمایش است، مقابله و مقایسه آنها کم و بیش ساده است، اما شکل‌های گویشی این دو گونه مبنای قیاسی چندان گویا و روشنی ندارد. آنچه که تحت این مقوله می‌توان مطرح کرد، مقایسه‌ای از لحاظ دو ویژگی در تلفظ‌های مندرج در لغت‌نامه‌های آن دو گونه از زبان انگلیسی است.

۱. تلفظ حرف R در انگلیسی امریکایی با صدای محسوس است، که در اصطلاح زبان‌شناسی Rhotic نامیده می‌شود، ولی در بریتانیایی با حرکت غیر محسوس یا خفیف non-rhotic صورت می‌گیرد، یعنی /r/ در نوع اول در کلیه حالات کلماتی نظیر rare، rarer به طور محسوس تلفظ می‌شود، اما در نوع دوم تلفظ نمی‌شود مگر آن که به دنبال آن حرف صداداری بیاید، مثل a rarer occasion, a rare article.

۲. تلفظ حرف A در نزدیک به یکصد و پنجاه کلمه محسوس و عادی است، مانند half, pass, past, after, can't, dance, fast است، مثلاً در کلمات aunt, example, laugh, draught, banana. این تمایز در گویش امریکایی شامل‌تر از بریتانیایی است، مثلاً در ادای واژه‌های slant و grant، از این لحاظ، بین بریتانیایی و امریکایی فرقی نیست، اما در مورد واژه‌های translate،

cant, grand, hand, pant, telegraph چنین نیست. یعنی بریتانیایی‌ها حرف /a/ را در این واژه‌ها غلیظ‌تر (یا شاید بهتر باشد بگوییم محسوس‌تر) تلفظ می‌کنند (ولی در مورد کلمه telegraphic این تفاوت وجود ندارد).

در مقوله دستور زبان

ذیلاً بحث تفاوت‌های مهم دستوری بر اساس مدارک مستند نوشتاری مطرح می‌شود:

۱. shall/will. کاربرد فعل معین shall در انگلیسی امریکایی کم‌تناوب‌تر از بریتانیایی است، به‌ویژه در جملات سؤالی دوم‌شخص و در حالت ادغامی shan't، مانند سؤال و جواب زیر (که در گونه امریکایی تقریباً کاربرد ندارد):

Shall you be at the embassy reception?

No, I'm afraid I shan't.

در بریتانیایی will نیز طوری به کار می‌رود که امریکایی‌ها نامأنوس تلقی می‌کنند و به جای آن بیشتر must به کار می‌برند. مثلاً در مورد زیر:

That will be the postman at the door.

یا وقتی که will در مقام تأکید می‌نشیند، که رساننده عادت یا رویه‌ای غیر قابل توافق است، مانند این مورد:

He will keep telling us about his operation.

۲. should/would. کاربرد should در جملات خبری مؤدبانه با اول‌شخص فاعلی در گونه امریکایی کمیاب‌تر از گونه بریتانیایی است، مانند این جمله:

We should be happy to comply with your request.

و این نکته در جملات مشورتی بیشتر مصداق دارد، جملاتی همچون:

I should dress warmly if I were you.

همچنین در جمله‌های التزامی-ندایی، از قبیل

It is astonishing that they should have left without telling me.

I demand that they should leave.

کاربرد would، در جملاتی نظیر آنچه که در مبحث will یاد شد، نیز بیشتر جنبه

بریتانیایی دارد، مانند این جمله‌ها:

That would have been the postman at the door.

He would keep telling us about his operation.

لکن اگر در جمله‌هایی معادل *used to* به کار رود، بیشتر جنبه امریکایی دارد، مانند

When I was young I would (used to) get up early.

اما در مقام جانشینی جمله‌ای که این معنا را تکراری در خود دارد، کاربرد *would* مشترک است، مانند

I used to get up early and before breakfast I would go jogging.

۳. *can/may*. امروزه *can* در هر دو گونه برای نشان دادن «اجازه» و «توانایی» به کار می‌رود، حال آن که در گذشته چنین کاربردی در هیچ یک از گویش‌های امریکایی و بریتانیایی مقبول نبود. برای مثال، امروزه این فعل در جمله

You can see her now.

که مفهوم

You are permitted to see her now.

را در خود دارد، به کار می‌رود. در جمله استنباطی منفی، جنبه بریتانیایی زبان غالب‌تر است: مثلاً در این جمله:

If you get wet, you can't have taken your umbrella.

که قاعدتاً در وجه امریکائی آن باید به جای *can't* از *mustn't* استفاده شود.

۴. *must/have (got) to*. در جمله‌های استنباطی مثبت مثل

This has (got) to be the best novel this year.

has (got) to از جنبه‌های امریکایی زبان است. در گونه بریتانیایی تمایل غالب بر این است که گفته شود:

This must be the best novel this year.

۵. *have (got)*. تفاوت‌های امریکایی و بریتانیایی در این مورد، در صورت گذشته

فعل (*had got*) بروز می‌کند؛ در جمله‌هایی مانند

She left because she'd got a lot to do / ... got to do a lot.

که بیشتر بریتانیایی است. در گونه امریکایی به صورت زیر به کار می‌رود:

She left because she had a lot to do / ... had to do a lot.

۶. **Let's**. در کاربرد مفهوم منفی این فعل، میان گونه‌های امریکایی و بریتانیایی در

گذشته تفاوتی بوده است، مثلاً:

Let's don't argue. گونه امریکایی قدیم

Don't let's argue. گونه بریتانیایی قدیم

اما امروزه Let's تقریباً در هر دو گونه به یک صورت به کار می‌رود. به این صورت:

Let's not argue.

۷. صور التزامی. بعد از کلماتی مثل demand چندین نوع ساختار وجود دارد. مثلاً

I demand that he should (not) leave.

که بیشتر بریتانیایی تلقی می‌شود، در حالی که جمله

I demanded he (not) leave.

تا اندازه‌ای امریکایی است، به ویژه در حالت منفی. نوع دیگر این ساختار چنین است:

I demanded that he left / ... didn't leave

که عمدتاً گونه بریتانیایی تلقی می‌شود.

۸. حالت‌های کامل (نقلی) افعال با **yet** و **already**. جمله‌هایی چون:

Have you eaten yet?

They've already left.

و

در هر دو گونه یکسان به کار می‌رود. اما ساختارهایی مانند

Did you eat yet?

They left already.

و

عملاً منحصر به گونه امریکایی است، که ممکن است غیر استاندارد هم تلقی شود.

۹. جمله‌های سؤالی گونه دنباله‌دار. ترکیباتی مثل

They are here, aren't they?

که حالات مثبت و منفی فعل را ترکیب می‌کنند، در هر دو گونه امریکایی و بریتانیایی

مشترک است. اما جمله‌هایی مانند

(So) They're here, are they?

که در واقع مثبت را با مثبت می‌آورد، تا اندازه‌ای امریکایی به حساب می‌آید و جملاتی از قبیل

(So) They didn't do it, didn't they?

که منفی را با منفی می‌آورد، صرفاً بریتانیایی تلقی می‌شود. که البته خود بریتانیایی‌ها هم چندان رغبتی به کاربرد آن ندارند.

۱۰. give. این فعل به صورت شاذی در هر دو گونه استفاده می‌شود: Give me it.

صورت نادرتری هم وجود دارد که عمدتاً بریتانیایی است: Give it me.

که البته صورت رایج هر دو این طور است: Give it to me.

۱۱. provide. این فعل در جمله‌ای چون: They provided us with an excuse.

در هر دو گونه کاربرد دارد. اما در این جمله کاربرد رایج امریکایی آن است. They provided us an excuse.

۱۲. enough. در هر دو گونه داریم: They are rich enough to retire.

اما جمله اصولاً امریکایی است. They are rich enough that can retire it.

۱۳. فعل‌های protest, approximate, agree. در بریتانیایی این نوع جمله به کار

می‌رود: They agreed the plan.

که حالت متداول‌تر آن اینها است:

They agreed to the plan.

They agreed on the plan.

و این دو حالت در هر دو گونه مشترک است. جمله‌ای مثل

That approximates to [the] truth.

عمدتاً بریتانیایی است و جمله

عمدتاً امریکایی است. باز در گونه امریکایی داریم: They protested the verdict.

که حالت متداول‌تر آن

است، که در هر دو گونه رایج است. گاهی هم به این صورت در هر دو گونه گفته می‌شود: They protested against / at the verdict.

They protested their innocence.

۱۴. عبارت‌های زمانی. اگر گفته شود: Monday to Friday و مراد از آن «از دوشنبه تا جمعه» باشد، در هر دو گونه وجود دارد. این مفهوم در گونه امریکایی Monday through Friday نیز گفته می‌شود و در بریتانیایی Monday through to Friday هم می‌گویند، که البته ابهام دارد و ممکن است شامل Friday باشد یا نباشد. اصطلاحات زمانی از نوع ten after six و 6 quarter after (a) عمدتاً امریکایی است، کما این که عبارت ten (minutes) of six امریکایی است.

Go/Come see what you have done.

۱۵. Go/Come. عبارت‌های

Go/Come and see what you have done.

به صورت مصطلح‌تر

در هر دو گونه می‌آید.

If one does one's best, one will succeed.

۱۶. one. جمله متداول

If one does his best, he will succeed.

در انگلیسی امریکایی به شکلی

می‌آید، که معمولاً، به عنوان ابزار اعمال برتری جنس مرد، هدف جمله فمینیست‌ها است.

The government is divided.

۱۷. اسم‌های گروهی. جمله

The government are divided.

در هر دو گونه به کار می‌رود، اما بریتانیایی‌ها هم می‌گویند، که مراد از آن اعضای گروه است.

۱۸. مغایراتی در کاربرد برخی از اصطلاحات. در هر دو گونه داریم

Go to church/school/college. یا Be at church/school/college، ولی اصطلاحاتی چون

Go to hospital. / Be in hospital. یا to university. / Be at university.

بریتانیایی کلام است و در گونه امریکایی حرف تعریف the پیش از اسم به کار می‌رود:

Go to the university. در بریتانیایی داریم: Do a deal، اما در امریکایی می‌گویند:

Make a deal. اصطلاح Take a decision. عمدتاً بریتانیایی است و صورت امریکایی

آن می‌شود: Make a decision. و در بریتانیا هم به کار می‌رود. اصطلاح Seems/Looks

like a good deal. مشترک است، ولی Seems/Looks a good deal. بریتانیایی است.

اصطلاح members of مشترک ولی membership of بریتانیایی است. صورت امریکایی

این عبارت membership in است. اصطلاح being offered مشترک است، ولی در

بریتانیایی on offer هم داریم. اصطلاحات مشترک from now on و from then on، در بریتانیایی in future هم گفته می‌شود. اصطلاح بریتانیایی in jubilant mood به طور مشترک in a jubilant mood گفته می‌شود.
گاهی در مورد اصطلاحات خاصی تفاوت‌هایی ملاحظه می‌شود، مثلاً:

انگلیسی بریتانیایی

a home from home
sweep under the carpet
blow one's own trumpet
a storm in a teacup
leave well alone

انگلیسی آمریکایی

a home away from home
sweep under the rug
blow one's own horn
a tempest in a teacup/teapot
leave well enough alone

تفاوت‌هایی هم در کاربرد بعضی حروف اضافه دیده می‌شود، مثلاً

live in a street
at the weekend
leave on Monday
on a course
of life
in two minds
cater for

live on the street
on the weekend
leave Monday
in a course
on life
of two minds
cater to

تفاوت‌های واژگانی

تفاوت‌های واژگانی، مانند فرق‌های املائی، می‌تواند از نوع اختصاصی باشد (مانند windscreen بریتانیایی که در گونه خاص آمریکایی windshield است) یا غیر اختصاصی. گوناگونی‌های غیر اختصاصی ممکن است از قبیل مشترک باشد (مثل واژه‌های مشترک socket، autumn، editorial، power point، leader، و آمریکایی fall به معنی پاییز و خزان، و outlet. تفاوت‌های منظم در واژگان ناشی از دو عامل است: یکی منبع و دیگری موضوع. زبان انگلیسی آمریکایی و زبان انگلیسی بریتانیایی برخی از واژه‌ها را از منابع مختلف می‌گیرند، به ویژه در شیوه‌های غیر رسمی. برای مثال، منبع اسپانیایی، به خاطر تداعی آن با زبان امریکای لاتین، یکی از منابع امریکایی‌ها است، و بریتانیایی‌ها، به علت ارتباط طولانی با اهالی هندوستان، از منبع هندی استفاده می‌کنند.

بخشی از تفاوت‌های واژگانی را می‌توان بر حسب موضوع نیز طبقه‌بندی کرد. در زمینه وسیع فن‌آوری‌های گوناگون، که پیش از اسکان اروپائیان در آمریکا توسعه یافت، تفاوت‌های کمی در اصطلاحات مثلاً دربانوردی به وجود آمد، اما در مورد اصطلاحات وضع شده در قرن ۱۹ نمی‌توان چنین گفت؛ چه، تفاوت‌های بسیاری در واژگان مربوط به راه‌آهن و حمل و نقل جاده‌ای ایجاد شد. البته در خصوص اصطلاحات فنی مربوط به قرن بیستم تفاوت‌ها کمتر است. در زمینه واژگان رایانه‌ای، املاهای ساده‌شده آمریکایی در بریتانیا هم به کار می‌رود، مثل *program* و *disk*، لکن املاهای بریتانیایی *programming* در آمریکا هم استفاده می‌شود.

منابع

- Algeno, John, 1988, 'British and American Grammatical Differences', in *International Journal of Lexicography I*, Oxford University Press.
- , 1989, 'British-American Lexical Differences: A typology of Interdialectal Variation', in O. Garcia & R. Otheguy (eds.), *English across Cultures, Cultures across English*, Berlin & New York, Mouton de Gruyter.
- Baron, Dennis, 1982, *Grammar and Good Taste: Reforming the American Language*, New Haven, Yale University Press.
- , 1986, *Grammar and Gender*, New Haven, Yale University Press.
- Benson, Morton & Evelyn, & Robert Ilson, 1986, *Lexicographic Description of English*, Amsterdam & Philadelphia, John Benjamins, especially ch. 2, 'Modern Varieties of English: British and American'.
- Ilson, Robert, 1985, 'Diversity in Unity: American and British English', in *English Today*, no. 4.
- Mencken, H.L. 1963, *The American English*, Revised by Raven I. McDavid Jr., New York, Knopf.
- Neufeldt, Victoria, & David Guralnik (eds.), 1988, *Webster's New World Dictionary of American Language*, 3rd college edition, New York.
- Pyles, Thomas, 1952, *Words and Ways of American English*, New York, Random House.
- Schur, Norman W., 1973, *British Self-taught: With Comments in American*, New York, Macmillan, 1974, a slightly revised edition, London & Edinburgh, Johnson & Bacon, 1980, reissued as *English English*, Essex, Connecticut, Verbatin Books, 1987, Revised and reissued as *British English, A to Zed*, New York and Oxford, Facts on File.
- Sipson, David, 1986, *The Politics of American English, 1776-1850*, New York, Oxford University Press.

